

D-03.05.01a

Muldy trawiaste

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem koryta ziemnego dla wykonania podłoża pod konstrukcję nawierzchni dróg.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna stosowanej jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach miejskich i gminnych.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem przydrożnych muld infiltracyjnych, stosowanych na terenach nie objętych zasięgiem kanalizacji, w których spływy deszczowe odprowadza się do gruntu.

1.4. Określenia podstawowe

- Spływy deszczowe z dróg - zanieczyszczone wody, pochodzące z opadów atmosferycznych, spływające z drogi i obiektów związanych z drogami, w których stężenie co najmniej jednego rodzaju zanieczyszczenia przekracza wartość dopuszczalną.
- Mulda trawiasta infiltracyjna - powierzchniowe urządzenie w postaci zbiornika otwartego, przeznaczone do odprowadzenia spływów deszczowych z dróg do gruntu przez warstwy filtracyjne.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Materiały do wykonania zbiornika

Materiały do wykonania muldy infiltracyjnej powinny być zgodne z ustaleniami dokumentacji projektowej lub SST.

Warstwy filtracyjne, infiltracyjne i chłonne powinny być wykonane z kruszywa naturalnego lub łamanego o jednorodnym uziarnieniu, np. z tłucznia, żwiru oraz piasku grubego, odpowiadających wymaganiom SST D-03.04.01.

2.3. Humus

Humus powinien być ziemią urodzajną o zawartości od 3 do 20 % składników organicznych. Humus powinien być pozbawiony kamieni większych od 5 cm i wolny od zanieczyszczeń obcych. Jeśli tylko możliwe, jako humus należy wykorzystać miejscową ziemię urodzajną zdjętą przy wykonywaniu robót ziemnych.

2.4. Nawozy sztuczne

Nawozy sztuczne powinny być mieszanką zawierającą co najmniej 10 % azotu, 15 % kwasu ortofosforowego i 10 % węgla potasowego albo podobnego składu zaakceptowanego przez Inżyniera.

2.5. Nasiona traw

Wybór gatunku traw należy dostosować do warunków miejscowych, tj. do rodzaju gleby i jej stopnia nawilgocenia. Najlepiej nadają się do tego celu specjalne mieszanki traw wieloletnich, mających gęste i drobne korzonki.

Jeśli dokumentacja projektowa lub Inżynier nie ustali inaczej, to do obsiania skarp należy użyć uniwersalnej mieszanki traw.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania zbiornika infiltracyjnego

Zbiornik infiltracyjny można "konać ręcznie lub przy użyciu dowolnego typu sprzętu mechanicznego do robót ziemnych, zaakceptowanego przez Inżyniera, jak: koparki, spycharki, zgarniarki, równiarki do wykonania wykopu pod zbiornik, ubijaki itp. do wykonania wału ziemnego wokół zbiornika.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Humus i inne materiały, oprócz wymienionych poniżej, można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami, nadmiernym wysuszeniem i zawilgoceniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady "konania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Zasady wykonywania

Konstrukcja i sposób wykonania muldy infiltracyjnej, powinny być zgodne z dokumentacją techniczną i SST. Podstawowe czynności przy wykonywaniu muldy infiltracyjnej obejmują:

- roboty przygotowawcze obejmujące lokalizację i parametry "sokościowe,
- wykopy pod muldę infiltracyjną,
- umocnienie skarp przez przykrycie humusem i obsianiem trawą.

5.3. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy, na podstawie dokumentacji projektowej, SST lub wskazań Inżyniera: _ ustalić lokalizację muldy, _ przeprowadzić obliczenia i pomiary geodezyjne niezbędne do szczegółowego wytyczenia robót oraz ustalenia punktów wysokościowych.

Zaleca się korzystanie z ustaleń SST D-01.01.01 w zakresie niezbędnym do wykonania robót odtworzenia trasy i punktów wysokościowych przy zbiorniku.

5.4. Wykopy pod zbiornik

Wykopy pod muldę należy wykonać w sposób zgodny z ustaleniami dokumentacji projektowej, SST lub wskazaniem Inżyniera przy korzystaniu z zaleceń SST D-02.00.00 właściwych dla muldy oraz ustaleń podanych w dalszej części niniejszej specyfikacji.

5.5. Wykonanie urządzeń infiltracyjnych i odpływu wód z muldy

5.5.1. Wymagania ogólne dotyczące wykonania urządzeń infiltracyjnych

Urządzenia infiltracyjne i potrzeba odpływu wód z muldy zależą od konstrukcji budowli, która może mieć postać:

- rowu infiltracyjnego trawiastego,
- muldy infiltracyjnej trawiastej nieprzepływowego.

Konstrukcja muldy powinna być przyjmowana przy założeniu zmniejszenia przepływu na wylocie w stosunku do wlotu, co jest skutkiem magazynowania wód i infiltracji części wód do ziemi.

Należy zwrócić szczególną uwagę na uzyskane rzędne dna rowu lub muldy; odchylenie tych rzędnych od rzędnych projektowych nie może być większe niż 1 cm. Wymiary muldy nie mogą różnić się od zakładanych w projekcie o więcej niż 10 cm, a wymiary dna i skarp rowu - 0 5 cm. Dopuszczalne odchyłki pochylenia podłużnego dna wynoszą 0,1% spadku. Dopuszczalne odchyłki pochylenia skarp wynoszą + 2 cm na każdy metr podstawy skarpy.

5.5.2. Rów infiltracyjny trawiasty

Podstawowymi elementami konstrukcyjnymi rowu infiltracyjnego trawiastego są:

- sztuczne, podłużne zagłębienie terenu o przekroju trójkątnym lub trapezowym,

- powierzchniowa warstwa gruntu wykonana z mieszanki torfu z piaskiem w stosunku objętościowym 1:1, obsiana trawą, umieszczona w dolnej części rowu, współpracująca z warstwą chłonną lub filtracyjną, położoną niżej.

W warstwę torfową wsiąkają ścieki opadowe z drogi, przy czym ma ona właściwości oczyszczające. Odbiornikiem infiltrujących wód może być warstwa filtracyjna z piasku lub warstwa chłonna z tłucznia owinięta geowłókniną. W przypadku podłoża gruntowego nieprzepuszczalnego, w warstwach tych powinien być zainstalowany drenaż (np. z rur PVC średnicy 10+20 cm).

W przypadku zlokalizowania rowu infiltracyjnego za barierą ochronną, zaleca się zastąpienie warstwy torfowo-piaskowej warstwą torfową. Rów infiltracyjny trawiasty może być jednocześnie urządzeniem odwadniającym i oczyszczającym drogi. Sytuacja ta ma miejsce wtedy, gdy woda spływająca na dno rowu nie wsiąka w całości w warstwę torfową. Woda ta może być wtedy częściowo zatrzymana przez stosowanie: – minimalnego spadku podłużnego rowu (0,1 0/0), – przegród poprzecznych w postaci bruzd, zapór z bali drewnianych, palisad z kołów drewnianych itp.

Ze względu na niebezpieczeństwo rozmycia spadku podłużny dna rowu nie powinien przekraczać 3%.

Przykład rowu infiltracyjnego trawiastego trapezowego przedstawiono w załączniku 2.

5.5.3. Mulda infiltracyjna trawiasta

Podstawowymi elementami konstrukcyjnymi muldy infiltracyjnej trawiastej są: – sztuczne, owalne zagłębienie terenu, – powierzchniowa warstwa humusu obsiana trawą umieszczona na całości muldy, współpracująca w przypadku występowania podłoża gruntowego nieprzepuszczalnego z warstwą chłonną lub filtracyjną umieszczoną poniżej.

W warstwę humusu wsiąkają ścieki opadowe z drogi, oczyszczając się jednocześnie. Odbiornikiem infiltrujących wód może być naturalne podłoże gruntowe albo warstwa filtracyjna z piasku lub warstwa chłonna z tłucznia owinięta geowłókniną, połączona z zewnętrznym systemem drenażowym (wykonanym np. z rur PVC średnicy 10+20 cm).

Mulda jest jednocześnie urządzeniem odwadniającym i oczyszczającym drogi. Zakłada się, że woda spływająca na dno muldy wsiąka częściowo w warstwę humusu, a odprowadzenie nadmiaru wód zmagazynowanych w muldzie odbywa się za pomocą przelewu i ewentualnie drenażu. Właściwości infiltracyjne i Umiary warstwy humusu, filtracyjnej i chłonnej powinny być tak dobrane, aby dno muldy było stale porośnięte trawą.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (certyfikaty na znak bezpieczeństwa, aprobaty techniczne, certyfikaty zgodności, deklaracje zgodności, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- wykonać badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone w pkt 2,
- sprawdzić wizualnie cechy gotowych materiałów.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów, które należy wykonać w czasie robót podaje tablica 1.

Tablica 1. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie robót

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Częstotliwość badań	Wartości dopuszczalne
1	Lokalizacja i zgodność wymiarów zbiornika z dokumentacją ro•ktow	1 raz	Wg pktu 5
2	Przepuszczalność gruntu i jego chłonność oraz	1 raz	Wg zał. 1

	poziom wody runtowe		
3	Dokładność "konania robót ziemnych	co 20 m	wg pktu 5.5.1

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-OO.OO.OO „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej muldy.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-OO.OO.OO „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-OO.OO.OO „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² zbiornika obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- wykopy pod muldę,
- odwiezienie nadmiaru gruntu na odkład i rozplantowanie,
- umocnienie dna i skarp,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w niniejszej specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

Katalog drogowych urządzeń ochrony środowiska, GDDKiA - IBDiM, Warszawa 2002